

FOREKOMSTEN AV SPISEFORSTYRRELSER ER HØYERE BLANT FØRSTEKLASSEELEVER VED TOPPIDRETTS- OG SKIGYMNAS ENN VANLIG VIDEREGÅENDE SKOLER

Martinsen M¹, Sundgot-Borgen J²

¹Senter for idrettsskadeforskning, ²Seksjon for idrettsmedisinske fag, Norges idrettshøgskole, Oslo

Bakgrunn: Forekomsten av spiseforstyrrelser blant unge eliteidrettsutøvere er ukjent, men det er veldokumentert at spiseforstyrrelser er vanligere blant voksne eliteidrettsutøvere i vektavhengige enn ikke-vektavhengige idretter. **Hensikt:** Kartlegge forekomst av symptomer assosiert med spiseforstyrrelser og kliniske spiseforstyrrelser blant unge toppidrettselever og kontroller. **Metode:** Førsteklasseelever ved 16 toppidrettsgymnas (n=677) og to tilfeldig valgte videregående skoler (kontroller, n=421) ble invitert til å delta i studien. Totalt 611 utøvere (90%) og 355 kontrollerelever (84%) besvarte spørreskjemaet med testen Eating Disorder Inventory-2 og spørsmål relatert til spiseforstyrrelser (Del I). Del II, alle utøvere med symptomer assosiert med spiseforstyrrelser (n=153, 144 møtte) og et tilfeldig utvalg av utøvere uten symptomer (n=153, 136 møtte), samt 50% av alle kontroller med (n=91, 88 møtte) og uten (n=88, 82 møtte) symptomer ble invitert til å delta i et klinisk intervju. **Resultater:** Del I: En høyere andel kontrollerelever enn utøvere rapporterte symptomer assosiert med spiseforstyrrelser (51% vs. 25%, $p < 0,001$) (kji-kvadrat test). Del II: Totalt 28 av 144 utøvere med og 5 av 136 utøvere uten symptomer assosiert med spiseforstyrrelser tilfredsstilte de diagnostiske kriteriene for en klinisk spiseforstyrrelse. På kontrollskolene var det 4 av 88 elever med symptomer som tilfredsstilte de diagnostiske kriteriene. På grunnlag av dette kunne totalprevalensen blant idrettsutøvere estimeres til 7,7% (95% konfidensintervall: 5,6%-9,8%, n=611) mot 2,3% blant kontrollerelever (0,7%-3,9%, n=355, $p=0,013$ vs. idrettsutøvere). Blant idrettsutøverne med diagnose (n=33) fikk 88% diagnosen uspesifikke spiseforstyrrelser, 9% bulimia nervosa og 3% anorexia nervosa, blant kontrollerelevne fikk alle (n=4) diagnosen uspesifikke spiseforstyrrelser. I motsetning til funn blant voksne eliteidrettsutøvere kunne vi ikke påvise noen forskjell mellom vektavhengige og ikke-vektavhengige idretter (12,5%, 7,4%-17,6% vs. 9,3%, 6,6%-12,0%). Flere utøverjenter enn utøvergutter ble diagnostisert med en spiseforstyrrelse (13,5%, 9,0%-18,0% vs. 3,2%, 1,5%-4,9%). **Konklusjon:** Resultatene viser en høyere forekomst av spiseforstyrrelser blant toppidrettselever enn kontroller, og den er høyere for utøverjenter enn utøvergutter.

Senter for idrettsskadeforskning er etablert ved Norges idrettshøgskole med økonomisk støtte fra Kulturdepartementet, Helse Sør-Øst RHF, Den internasjonale olympiske komité, Norges idrettsforbund og olympiske komité og Norsk Tipping.